

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسات هزار و شصت و یکم الی هزار و شصت و چهارم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مشتمل بر بررسی لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرائم سازمان یافته فراملی به شرح ذیل تقدیم می گردد:

۱- نظر چهار نفر از اعضای حاضر این بود که بخشی از این موافقت نامه خلاف بند ۲، اصل ۱۵۸ قانون اساسی می باشد.

توضیح اینکه بر اساس بند ۲، اصل ۱۵۸ قانون اساسی، تهیه لوایح قضائی متناسب با جمهوری اسلامی ایران از وظایف رئیس قوه قضائیه می باشد و این لایحه متضمن امور قضائی در موارد متعدد می باشد که از وظایف رئیس قوه قضائیه می باشد و تعهد دادن رئیس جمهور به اموری که تهیه اصل و ارائه و تصویب و سپس اجرای آن با رئیس قوه قضائیه بوده - و چه بسا اکثر آن را قوه قضائیه قبول ندارد وجهی نداشته و تصویب نمودن الحاق دولت به چنین کنوانسیونی توسط مجلس بدون هماهنگی با رئیس قوه قضائیه و بدون ارائه لایحه قضائی توسط رئیس قوه در مورد این امور، وجهی نداشته و خلاف بند ۲، اصل ۱۵۸ قانون اساسی می باشد. حاصل این که تعهد نمودن دولت به این کنوانسیون و تصویب نمودن مجلس نسبت به اموری که به آنها مرتبط نیست وجهی ندارد و خلاف قانون اساسی است و به عبارت دیگر در واقع رئیس جمهور با امضای این لایحه و تعهد نامه، مانع ارائه لایحه قضائی توسط رئیس قوه قضائیه می شود که خلاف قانون اساسی است. حاصل این که بر اساس اصل ۷۸ قانون اساسی تصویب عهد نامه ها بر عهده مجلس شورای اسلامی می باشد و بر اساس اصل ۱۲۵ قانون اساسی امضای عهد نامه ها بر عهده رئیس جمهور می باشد و مجلس و رئیس جمهور عهد نامه ای را تصویب و امضاء نموده اند که مفاد مقدار عمده آن اموری قضائی می باشد و بر اساس تصریح قانون اساسی لازم است این امور را رئیس قوه قضائیه تهیه کند تا به تصویب مجلس برسد و ملاک عمل دادگاهها باشد و به عبارت دیگر مفاد این لایحه به تصریح ماده ۳۸ آن، لازم الاجراء شدن آن مترتب امضاء دولت و قوه مجریه می باشد و لازمه آن عدم نیاز بلکه انتفاء موضوع برای ارائه لایحه قضائی توسط رئیس قوه قضائیه می باشد. همچنین نظر بعضی از اعضا این بود که بر اساس بند ۲، اصل ۱۵۸ قانون اساسی از وظایف رئیس قوه قضائیه ارائه لایحه قضائیه می باشد و این مطلب نافی عمل دولت یا مجلس در تدوین امور قضائی نمی باشد الا ان یقال که این مطلب خلاف اصل تفکیک قوا در قانون اساسی می باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضا این بود که بر اساس مواد مختلف این لایحه از جمله بند ۶ ماده ۱۱، مفاد کنوانسیون لازم است بر اساس قوانین داخلی کشور از جمله ارائه لایحه قضائیه می باشد و مراجع صلاحیت دار باید در این امور دخالت نمایند و در واقع رئیس جمهور تعهد می نماید که بر اساس قوانین داخلی خود این امور قضائی را پیگیری نماید و قهرا در صورتی که رئیس قوه قضائیه متمایل به ارائه لایحه متضمن موارد تعهد داده شده نباشد این تعهدنامه و کنوانسیون الزامی نشده و عملی نمی گردد.

۲- نظر بعضی از اعضا این بود که از بعضی از مواد این لایحه مانند ماده ۲۱ اعطاء نیابت قضائی و صلاحیت قضائی استفاده می شود و حال آن که نصب رئیس قوه قضائیه و قضات برای رسیدگی به امور داخل کشور است و با اجازه از رهبری معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی) حل می گردد و نیابت قضائی خلاف موازین شرعی است.

۳- در فقرات مختلف این لایحه از جمله ماده ۱۸ آن در ترجمه نمودن آن اشتباهات فاحشی انجام شده است که اعتبار آن را زیر سوال برده و لذا لازم است با دقت ترجمه شده و پس از تصویب آن بر اساس ترجمه صحیح و جدید، به تصویب برسد.

۴- نظر بعضی از اعضا این بود که موضوع اصلی این لایحه جرائم می باشد و کشورهای خارجی که در واقع و عملاً حامی تروریسم می باشند کارهای مثبت گروههای جهادی از جمله مقاومت لبنان را تروریستی می دانند و اعمال ایشان را جرم تلقی می نمایند و در چند سال اخیر بعضی مجریان امر نشان داده اند که تعامل با خارج و کشورهای خارجی برای ایشان اصالت دارد و در نتیجه خوف عقلانی وجود دارد که از این لایحه سوء استفاده شده و موجب تضییق برای نیروهای مقاومت اسلامی توسط دولت جمهوری اسلامی ایران فراهم گردد و شروط و تحفظات ذکر شده در صدر این لایحه نیز رافع این خوف عقلانی نمی باشد.

ماده هفده: به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود با لحاظ شروط زیر ...

۱) نظر بعضی از اعضا این بود که بر اساس بند ۳ ماده ۱۹ کنوانسیون ۱۹۶۹ وین که به قانون اساسی حقوق معاهدات شهرت دارد، شروط و تحفظاتی که با اهداف و اغراض یک معاهده ناسازگار باشد نمی تواند نقش بازدارنده ای داشته باشد و ذکر آن کالعدم می باشد و قابل پذیرش نیست و این بند از ماده ۱۹ کنوانسیون ۱۹۶۹ وین و کل کنوانسیون ۱۹۶۹ وین بعنوان قانون اساسی حقوق معاهدات شهرت داشته و قهراً حاکم بر سایر معاهدات از جمله معاهده مورد بحث می باشد و در نتیجه شروط پنج گانه ذکر شده در فرضی که با اهداف این معاهده در تنافی باشد کالعدم می باشد.

در مقابل نظر اکثر اعضا این بود که در فرضی که جمهوری اسلامی ایران معاهده و کنوانسیون ۱۹۶۹ وین را پذیرفته و امضاء نموده باشد، مجلس شورای اسلامی پذیرش و قبول این لایحه را مشروط به شروط پنج گانه ذکر شده می داند و اگر این شروط پنج گانه کالعدم باشد مجلس شورای اسلامی اجازه الحاق دولت را به «کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرائم سازمان یافته فراملی» نمی دهد و دولت حق ندارد به این کنوانسیون ملحق گردد.

ماده ۷، بند ۳: به منظور ایجاد نظام قاعده مند و نظارت داخلی ...

۱) نظر بعضی از اعضا این بود که عبارت «از دولت های عضو خواسته می شود که از ابتکارهای ... به عنوان الگو استفاده کنند» از جهت این که آیا مواد از آن الزام به استفاده از ابتکارهای ذکر شده می باشد و یا غیرالزامی بوده و مجرد پیشنهاد می باشد دارای ابهام می باشد و در فرض الزام دارای ایراد است.

در مقابل نظر اکثر اعضا این بود که ابهام نداشته و از آن الزام استفاده نمی شود و در فرض استفاده الزام، شروط و تحفظات ذکر شده در ماده واحده در ابتدای لایحه، رافع این ایراد است.

ماده ۱۲، بند ۳: چنانچه تمام یا بخشی از عواید حاصل از جرم ...

مصادره نموده مال تبدیلی دیگر معنایی ندارد چه اصل تبدیل و معامله تبدیلی صحیح باشد و یا صحیح نباشد زیرا آن چه باید مصادره گردد نفس عواید حاصل از جرم است نه مال دیگر که عواید حاصل به آن تبدیل شده است.

ماده ۱۲، بند ۴: چنانچه عواید حاصل از جرم با ...

مصادره معنایی ندارد و باید به مالک اصلی آن برگردد. ۱- اطلاق مصادره مال حرام از جهت شمول نسبت به فرضی که صاحب مال حرام مشخص است دارای اشکال یا ایراد است و

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که بند ۹ این ماده رافع این ایراد می‌باشد و لازم است تدابیر مورد اشاره با رعایت مقررات قانونی داخلی دولت عضو انجام گیرد و طبعاً خلاف‌شرع یا قانون انجام نشود و همچنین ممکن است بند « ۱ » ماده « ۱۴ » رافع اشکال باشد.

۲- آیا مصادره نمودن میزان تقریبی عواید مخلوط شده منافات با وجوب خمس در مال مختلط به حرام و نافی لزوم تخمیس در آن نیست الا ان یقال که بند ۹ این ماده پاسخگوی این سؤال می‌باشد.

ماده ۱۷، بند ۵: درآمدها یا دیگر منافع ناشی از عواید حاصل ...

ایرادات و شبهات ذکر شده در بند ۴، در این بند نیز جاری است.

ماده ۱۳، بند ۷: متعاقب ارائه درخواست از سوی دولت ... : دولت عضو درخواست‌کننده تدابیری ...

اصلاح عبارت لازم است و عبارت «عضو درخواست‌کننده» به «عضو درخواست‌شونده» تبدیل شود.

ماده ۱۵، بخش پ: بدون این که خدشه‌ای به قواعد حقوق بین‌الملل عمومی ...

در صورتی که اطلاق مانع بودن خدشه‌دار شدن قواعد حقوق بین‌الملل از عمل به قوانین داخلی مانع عمل به وظایف شرعیه گردد بند مذکور خلاف‌شرع می‌باشد. (اکثر اعضاء)

ماده ۱۴، بند ۷: استرداد مجرمین منوط به رعایت شرایط ... و دلایلی که دولت عضو درخواست‌کننده ...

اصلاح عبارت «دلالتی که دولت عضو درخواست‌کننده» به عبارت «دلالتی که دولت عضو درخواست‌شونده» لازم است.

ماده ۱۴، بند ۹: دولت عضو درخواست‌کننده بنا به درخواست دولت عضو درخواست‌شونده ...

اصلاح عبارت بدین گونه لازم است: دولت عضو درخواست‌شونده بنا به درخواست دولت عضو درخواست‌کننده ...

ماده ۱۶، بند ۱۲: چنانچه دولت عضو درخواست کننده ...

﴿﴿﴿﴾﴾﴾ اصلاح دو عنوان «درخواست کننده» در این بند به عنوان «درخواست شونده» لازم است همچنین اصلاح عنوان اول «درخواست شونده» در این بند به عنوان «درخواست کننده» لازم است.

ماده ۱۶، بند ۱۴: هیچ یک از مفاد این کنوانسیون ...

﴿﴿﴿﴾﴾﴾ اصلاح «دولت عضو درخواست کننده» به «دولت عضو درخواست شونده» لازم است.

ماده ۱۶، بند ۱۶: دولت عضو درخواست کننده به منظور فراهم آوردن ...

﴿﴿﴿﴾﴾﴾ نظر بعضی از اعضاء این بود که عنوان های «درخواست کننده» و «درخواست شونده» به صورت جابه جا نوشته و ترجمه شده است.

ماده ۱۸، بند ۲: معاضدت حقوقی متقابل به کامل ترین ...

﴿﴿﴿﴾﴾﴾ تبدیل دو عنوان «درخواست کننده» به «درخواست شونده» لازم است.

این اصلاح و تبدیل در بخش «ح» و «خ» بند ۳ ماده ۱۸ و عنوان اول بند ۹ بند ۱۴ و بند ۱۶ و ۱۷ و عنوان آخر بند ۱۸ فقرات متعدد بند ۱۹ و عنوان اول و آخر بند ۲۰ و بخش «ب» و «پ» و «ت» بند ۲۱ و فقرات متعدد بند ۲۴ و بند ۲۵ و صدر بند ۲۶ و بخش «الف» و «ب» بند ۱۹ نیز لازم است.

ماده ۱۸، بند ۱۲: به جز در مواردی که دولت عضو انتقال دهند ...

﴿﴿﴿﴾﴾﴾ اگر امکان تحفظ نسبت به این بند وجود داشته باشد قبول این بند بدون تحفظ خلاف شرع می باشد زیرا موجب تعطیل حدود و احکام شرعیه می گردد.

ماده ۲۷، بند ۲: دولت های عضو به منظور اثر بخشیدن به این ...

﴿﴿﴿﴾﴾﴾ نظر اکثر اعضا این بود که مفاد این بند ابهام داشته و مشخص نیست که آیا انعقاد موافقت نامه ها یا ترتیبات دوجانبه یا چندجانبه مذکور این بند، لازم است به تصویب مجلس برسد و یا اینکه موافقت نامه مستقلی بوده که بدون ارسال به مجلس الزامی می باشد که در فرض دوم خلاف اصل ۷۸ قانون اساسی می باشد و در فرض اول، تشریفات مزبور ذکر نشده و قهرا نمی توان به آن ملحق شد. در مقابل نظر بعضی از اعضا این بود که مراد از آن، انعقاد موافقت نامه ها با رعایت قوانین کشور از جمله تصویب مجلس شورای اسلامی می باشد که ظاهراً امری خلاف ظاهر ماده مذکور است.

ماده ۱۳۷: ارتباط با تشریفات (پروتکل ها)

در این مورد، ارتباط داشتن با تشریفات و پروتکل های جدید و ملحق شدن به آن بدون اطلاع از مفاد آن تشریفات قابل تأمل بوده و لازم است مفاد آن تشریفات (پروتکل ها) دیده شده و پس از تایید مفاد آن، به آن ملحق شود.

مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان
از طرف محمد مهدی زنده در